

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΙΑΤΡΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ 3
2. Η ΨΥΧΗ, Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ 5
Η έννοια της Ψυχής στην Ιατρική και το Αντικείμενο της Ιατρικής Ψυχολογίας.
3. ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ 12
Υποκειμενική εκτίμηση, Φαινομενολογία και Υπαρξισμός. Αντικειμενική κατεύθυνση. **Μελέτη Βιολογικών δομών.** Τεχνικές απεικόνισης της δομής του εγκεφάλου. Ακτινογραφία κρανίου. Αγγειογραφία εγκεφάλου. Πνευμο-εγκεφαλογραφία. Αξονική τομογραφία. Μαγνητική τομογραφία. **Μελέτη βιολογικών γεγονότων:** Μελέτες στην περιφέρεια. Τεχνικές απεικόνισης λειτουργίας του εγκεφάλου. Ηλεκτροεγκεφαλογραφία. Προκλητά δυναμικά. Χαρτογράφηση φλοιού. Μαγνητοεγκεφαλογράφημα. Τομογραφία ποζιτρονίου. Τομογραφία φωτονίου. Μαγνητική φασματοσκόπηση. **Χειρισμοί στον εγκέφαλο:** Ηλεκτρική διέγερση εγκεφάλου, χημικός ερεθισμός εγκεφάλου, βλάβες στον εγκέφαλο, επίδραση στον εγκέφαλο μέσω της κυκλοφορίας. **Ψυχομετρικές εκτιμήσεις:** Ερωτηματολόγια, Κλίμακες. Αξιοπιστία, εγκυρότητα, στάθμιση. Προβλητικές δοκιμασίες, δοκιμασία Rorschach, δοκιμασία TAT. **Γενετική:** Διασταύρωση επιλεγμένων ζώων. Φυσικές μεταλλάξεις. Γονιδιακή τεχνολογία στα ζώα. Μελέτες οικογενειών. Χαρτογράφηση ανθρώπινου γονιδιακού υλικού. Μοριακή γενετική. **Επεξεργασία στοιχείων και συμπεράσματα:** Κατανομή χαρακτηριστικών. Μεταβλητή. Δείγμα. Ομάδα ελέγχου. Ερμηνευτικές προσεγγίσεις. **Ψυχανάλυση:** Τοπογραφική υπόθεση. Δομική υπόθεση. Δυναμική υπόθεση. Το ασυνείδητο. Το Εκείνο (id), το Εγώ (ego), το Υπερεγώ (superego). Οι μηχανισμοί άμυνας του Εγώ. Carl Jung. Alfred Adler. Οι διάδοχοι του Freud. Αντίλογος στην ψυχανάλυση. **Εθολογία:** Συμπεριφορά. Ένστικτο. Αποτύπωση. Παγωμένοι τρόποι δράσης. Σήμα-ερέθισμα. Έμφυτος αποδεδειγμένος μηχανισμός. Μεταθετική δραστηριότητα. Το υπερπραγματικό αντικείμενο. Κοινωνική Εθολογία. Εθολογία στους ανθρώπους. Εθολογία και Ψυχοπαθολογία.
4. ΝΕΥΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ 32
Ανθρώπινος εγκέφαλος και ηλεκτρονικός υπολογιστής. Το αντανakλαστικό τόξο. Εγκέφαλος. Μεσολόβιο, Μετωπιαίος λοβός, Βρεγματικός λοβός, Κροταφικός λοβός, Ινιακός λοβός, Βασικά γάγγλια και κοιλίες, Ραβδωτό σώμα, Αμυγδαλοειδείς πυρήνες, Μέλαινα ουσία, Διεγκέφαλος, Υποθάλαμος, Οπτικοί θάλαμοι, Μεσεγκέφαλος, Παρεγκεφαλίδα, Έσχατος εγκέφαλος, Δρεπανοειδής λοβός. Αυτόνομο Νευρικό Σύστημα Συμπαθητικό, Παρασυμπαθητικό. Εξωπυραμιδικό σύστημα. Δικτυωτός σχηματισμός. Φλοιώδεις και υποφλοιώδεις λειτουργίες. Δεξιό και αριστερό ημισφαίριο. Αιματοεγκεφαλικός φραγμός. Κυτταρική αρχιτεκτονική του εγκεφάλου. Εντοπισμός ψυχικών λειτουργιών. Franz Josef Gall. Pierre Flourens. Hughling Jackson. Karl Lashley. Alexander Luria. Paul McLean. Συνάψεις, Υποδοχείς, Νευρομεταβιβαστές. Κατεχολαμίνες, Τυραμίνη, Νοραδρεναλίνη, Αδρεναλίνη, Ντοπαμίνη, Διυδροξυφαινυλαλανίνη (DOPA), Σεροτονίνη, Ακετυλχολίνη, γ-αμινοβουτυρικό οξύ (GABA), Γλουταμίνη, Ασπαρτικό οξύ. Γλουταμινικό οξύ. Ενδορφίνες.
5. ΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ 49
Υποθάλαμος. Εκλυτίνη της αυξητικής ορμόνης (GHRH). Εκλυτίνη της κορτικοτροπίνης (CRH). Γοναδοτροπική εκλυτίνη (GnRH). Βαζοπρεσίνη (ADH). Αγγειοτασίνη I, Αγγειοτασίνη II. Σωματοστατίνη. Υπόφυση. Αυξητική ορμόνη (GH). Αδρενοκορτικοτροπική ορμόνη (ACTH). Γοναδοτροπίνες. Προλακτίνη. Θυρεοειδοτρόπος ορμόνη. Ωκυτοκίνη. Μελανοτροπίνη. Κωνάριο ή Επίφυση, Μελατονίνη. Θυρεοειδής αδένας, Τριωδοθυρονίνη, Τετραϊωδοθυρονίνη,

Θυρεοκαλσιτονίνη. Παραθυρεοειδείς αδένες, Παραθορμόνη. Θύμος αδένας, Πάγκρεας, Ιν- σουλίνη. Επινεφρίδια, Αδρεναλίνη, Νοραδρεναλίνη, Γλυκοκορτικοειδή, Αλτακορτικοειδή, Ανδροκορτικοστεροειδή. Όρχεις, Τεστοστερόνη, Εμβρυϊκή τεστοστερόνη, Εφηβική τεστο- στερόνη. Ωοθήκες, Οιστρογόνα, Προγεστερόνη, Εμμηνορρυσιακός κύκλος.	
6. ΑΝΟΣΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	58
Κυτταροκίνες. Νευρο-ενδοκρino-ανοσιακός άξονας, Ψυχοκαταπόνηση.	
7. ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΩΡΟΛΟΓΙΑ	61
Σιρκαδιανοί ρυθμοί. Ουλτραδιανοί ρυθμοί. Ινφραδιανοί ρυθμοί.	
8. ΓΕΝΕΤΙΚΟ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ	64
9. ΤΡΟΦΕΣ	66
Υδατάνθρακες, Λίπη, Πρωτεΐνες και αμινοξέα, Βιταμίνες, Ιχνοστοιχεία. Νερό. Υποσιτισμός.	
10. ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ	72
Αστρικές επιδράσεις, Γεωγραφική περιοχή και κλίμα. Εποχές του έτους. Μετεωρολογικές συνθήκες. Θερμοκρασία περιβάλλοντος. Υγρασία περιβάλλοντος. Ατμοσφαιρικές συνθήκες. Ηλεκτρομαγνητικά πεδία και ακτινοβολίες. Φως. Έδαφος. Μόλυνση περιβάλλοντος. Χώρος. Εδαφική κυριαρχικότητα. Προσωπικός χώρος. Συνωστισμός, Πυκνότητα πληθυσμού.	
11. ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ	79
Κατοικία. Πόλη. Θόρυβος. Στερητικά περιβάλλοντα, Φυλακές, Εργασιακό περιβάλλον, Βρε- φονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί, Γηροκομεία. Θεραπευτικά περιβάλλοντα, Σανατόρια, Ψυ- χιατρικό ίδρυμα. Ψυχαγωγικά περιβάλλοντα.	
12. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ	90
Παραδοσιακή κοινωνία. Μεταβατική κοινωνία. Βιομηχανική και μεταβιομηχανική κοινωνία. Ατομικά δικαιώματα. Εργοστασιακή αντίληψη του κόσμου. Εργασία. Ελεύθερος χρόνος. Ελεύθερη αγορά. Δημοκρατία. Κατάρρευση του άνδρα. Κατάρρευση της γυναίκας. Γήρανση του πληθυσμού. Καταστροφή των τελετουργιών. Ο άνθρωπος καταναλωτής. Πληροφοριακή υπερφόρτωση. Κοινωνική υπερφόρτωση.	
13. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ	98
Η έννοια της κοινωνικής διαστρωμάτωσης. Η κοινωνική τάξη. Η κοινωνική απόσταση. Ταξική συνείδηση. Τάξη I. Τάξη II. Τάξη III. Τάξη IV. Τάξη V.	
14. ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ	104
Πολιτισμός. Θρησκεία. Θεσμοί. Μέσα Μαζικής διαμόρφωσης της συμπεριφοράς, Εφημερί- δες και Περιοδικά, Ραδιόφωνο, Τηλεόραση, Διαδίκτυο, Προπαγάνδα. Μόδα. Μέσα μαζικής διαμόρφωσης αντιλήψεων και συμπεριφοράς. Πλύση εγκεφάλου. Ψυχολογικός πόλεμος. Διαφήμιση. Δημοσκοπήσεις. Οι διανοούμενοι. Ψυχορρύπανση. Οικολογία.	
15. ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ, ΟΜΑΔΑ	113
Διαπροσωπικές σχέσεις. Σχέση μητέρας και παιδιού. Σχέση πατέρα και παιδιού. Γάμος. Δια- ζύγιο. Οικογένεια. Λειτουργίες της οικογένειας. Το δίκτυο σχέσεων στην οικογένεια. Αδέλ- φια. Διαταραγμένες σχέσεις στην οικογένεια. Αποχωρισμός στην οικογένεια. Μονογονεϊκές οικογένειες. Νόσος και οικογένεια. Διανοητική ανάπτυξη και οικογένεια. Οικογένεια και ψυ- χοπαθολογία. Εκτίμηση οικογένειας. Ομάδα. Συνοχή της ομάδας. Η ομάδα ως μηχανισμός στήριξης. Πλήθος ή Μάζα. Όχλος.	
16. Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ	128
Η χρησιμότητα της μελέτης των αναπτυξιακών φάσεων. Γενικά χαρακτηριστικά των ανα- πτυξιακών σταδίων. Εμβρυϊκό στάδιο. Βρεφική ηλικία (Στοματικό στάδιο, Πρωκτικό στάδιο, Εμπιστοσύνη ή δυσπιστία, Αυτονομία ή ντροπή και αμφιβολία). Νηπιακή ηλικία (Φαλλικό και οιδιποδικό, Πρωτοβουλία ή ενοχή). Παιδική ηλικία (Λανθάνον στάδιο, Παραγωγικότητα ή Κατωτερότητα). Εφηβεία (Ταυτότητα ή σύγχυση ταυτότητας). Ωριμότητα (Συντροφικότητα	

	και αλληλεγγύη ή απομόνωση, Δημιουργικότητα ή τελμάτωση μέσα στην αυτοαπορρόφηση). Το γήρας (Ολοκλήρωση ή απελπισία).	
17. ΕΓΡΗΓΟΡΣΗ – ΥΠΝΟΣ		141
	Εγρήγορση. Προσανατολισμός, Ύπνος, Δομή του ύπνου. Φυσιολογία και Βιολογικό υπόστρωμα του ύπνου. Όνειρα και εφιάλτες, Ανάγκη για ύπνο. Αποστέρηση ύπνου. Παρατεταμένος ύπνος.	
18. ΕΝΣΤΙΚΤΑ ΚΑΙ ΟΡΜΕΜΦΥΤΑ		149
	Ομοίωση. Ένστικτα. Πόνος και Ηδονή. Ενίσχυση, Ανταμοιβή, Ικανοποίηση. Ένστικτα. Ορμέμφυτα ή Κίνητρα.	
19. ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ		155
	Βιολογικό υπόστρωμα της σεξουαλικότητας, Ταυτότητα του φύλου. Συμπεριφορές του φύλου. Σεξουαλικός προσανατολισμός, Εξέλιξη της σεξουαλικότητας. Εμμηνόπαυση. Αυνανισμός, Σεξουαλικές φαντασιώσεις, Η έλξη, Ο έρωτας, Η συνουσία. Άνδρες και γυναίκες, Μητριαρχία ή Πατριαρχία. Οικογένεια και σεξουαλικότητα. Σεξουαλικότητα και κοινωνία. Διακόρευση. Ευνουχισμός. Περιτομή, Στείρωση, Μοιχεία, Πορνεία. Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση. Σεξ και εξουσία. Σεξουαλική παρενόχληση. Σεξουαλικές μειονότητες. Σεξουαλικότητα και Ψυχοπαθολογία.	
20. ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ		174
	Έννοια και μορφές επιθετικότητας. Βιολογικό υπόστρωμα. Αναπτυξιακά στάδια της επιθετικότητας. Θεωρίες για την επιθετικότητα. Μέτρηση της επιθετικότητας. Έλεγχος επιθετικότητας. Εγγενείς αναστολές της επιθετικότητας.	
21. ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ		183
	Θεωρίες για τα συναισθήματα. Ψυχοφυσιολογικές θεωρίες, Εθολογικές θεωρίες, Γνωσιακή προσέγγιση. Βιολογικό υπόστρωμα των συναισθημάτων. Σωματικές εκδηλώσεις στα συναισθήματα. Ανάπτυξη και εξέλιξη των συναισθημάτων. Το κλάμα. Το γέλιο. Φόβοι. Θυμός. Οργή. Απέχθεια ή αηδία. Ζηλοτυπία. Διαφορές μεταξύ των φύλων. Η έκφραση του συναισθήματος. Συναισθηματικό και ψυχοπαθολογία.	
22. ΝΟΗΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ		190
	Συνείδηση. Βιολογικό υπόστρωμα της συνείδησης. Αντίληψη. Αντίληψη του χώρου. Το βίωμα του χρόνου. Αντίληψη κατά την ανάπτυξη. Παράγοντες που επηρεάζουν την αντίληψη. Μορφολογική ψυχολογία. Προσοχή. Βιολογική υπόστρωμα της προσοχής. Ιδιότητες της προσοχής. Είδη προσοχής. Παράγοντες που επηρεάζουν την προσοχή. Εξέταση της προσοχής. Μάθηση. Βιολογικό υπόστρωμα της μάθησης. Ανάπτυξη και μάθηση. Τύποι μάθησης. Μνήμη. Είδη μνήμης. Θεωρίες για τη μνήμη και πρότυπα μνημονικής λειτουργίας. Παράγοντες που επηρεάζουν τη μνήμη. Εξέταση της μνήμης. Νοημοσύνη. Βιολογική βάση της νοημοσύνης. Ανάπτυξη της νοημοσύνης. Μέτρηση της νοημοσύνης. Συναισθηματική νοημοσύνη. Κατανομή της νοημοσύνης. Γνωσία. Βούληση-Ψυχοκινητικότητα.	
23. ΣΚΕΨΗ – ΟΜΙΛΙΑ – ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ		216
	Σκέψη. Έννοια. Αφαίρεση. Ψυχονοητικά αντικείμενα. Είδη σκέψης, Προλογική σκέψη, Λογική σκέψη, Κατευθυνόμενη σκέψη, Συνειρμική σκέψη, Συγκλίνουσα και αποκλίνουσα σκέψη. Παράπλευρη σκέψη. Επίλυση προβλημάτων. Η εξέλιξη της σκέψης κατά τα αναπτυξιακά στάδια. Ομιλία. Προσώδια. Ανάπτυξη της σκέψης-ομιλίας. Θεωρία Piaget. Βιολογικό υπόστρωμα. Θεωρίες για τη γλώσσα. Επικοινωνία. Σημείο. Σύμβολο. Εξαγωγιστική επικοινωνία. Γλωσσική επικοινωνία. Εξέταση της σκέψης.	
24. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ		226
	Άξονες δόμησης της προσωπικότητας. Αρχέγονες συμπεριφορές. Κινητικό-αμυντικό σύστημα. Αυτοπροστατευτικές συμπεριφορές. Συμπεριφορές μετάθεσης. Συμπεριφορές αποφυγής. Αρχέγονοι φόβοι. Συστήματα κοινωνικής σύγκρισης και υποταγής. Μηχανισμοί άμυνας του Εγώ. Στρατηγικές αντιμετώπισης. Ικανότητες και ιδιότητες και επιτεύγματα. Κοι-	

ωνικοί συντελεστές στη διαμόρφωση της προσωπικότητας. Διαστάσεις, στάσεις και χαρακτηριστικά της προσωπικότητας. Εστία ελέγχου. Βιολογικό υπόστρωμα στη διαμόρφωση της προσωπικότητας. Τυπολογίες της προσωπικότητας. Μυστικιστικές τυπολογίες. Αστρολογικές τυπολογίες. Κατάταξις με βάση την κατασκευή του σώματος. Ιπποκρατική κατάταξη. Η παβλοβιανή και σοβιετική ψυχολογία. Κατάταξη κατά Kretschmer. Κατάταξη κατά Sheldon. Οι απόψεις του W. Schlegel. Κατασκευή προσώπου. Κατασκευή κρανίου. Κατάταξη με βάση ψυχικά γνωρίσματα. Φροϋδική τυπολογία. Τυπολογία του C. Jung. Κατάταξη των Allport Cattell. Κατάταξη του Eysenck. Τυπολογία του Sjobring. Ανθρωπολογική τυπολογία. Νοσοκεντρική τυπολογία. Εξέταση της προσωπικότητας. Ανάλυση περιστατικού, Χαρακτηριστικά, Προβλητικές δοκιμασίες, Ερωτηματολόγια και κλίμακες.

25. ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΨΥΧΟΛΟΓΙΑ.....251

Υπνωτισμός. Αυτοϋπνωση, Γιόγκα. Εγκοίμηση στον ναό. Αυτοσκοπήση ή Εαυτοσκοπήση. Παραθανάτιες εμπειρίες. Εξωαισθητηριακή αντίληψη. Τηλεπάθεια. Τηλεκινήσια. Εμφάνιση. Απόρτ. Αύρα. Κρυπτοανάμνηση. Κρυπταισθησία ή Τηλαισθησία. Μαντική τέχνη και προφητεία. Αστρολογία. Χειρομαντεία. Προφήτες και προφητείες. Ονειροκριτική. Προφητικά όνειρα. Μαγεία. Αλχημεία. Η μαγνητική θεραπεία των πηλγών. Αβασκανία. Αποκρυφισμός. Τύχη και Ειμαρμένη, Προκαταλήψεις. Αριθμοί. Μετενσάρκωση. Μετεμψύχωση. Ο σαμάνος.

II. ΨΥΧΟΣΩΜΑΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

26. ΨΥΧΟΣΩΜΑΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ.....271

Μετατρεπτικά φαινόμενα. Σωματοποίηση. Αλεξιθυμία. Επιλογή συμπτώματος. Επιλογή οργάνου. Ψυχοσωματικές νόσοι. Προσωπικότητα και ψυχοσωματική νόσος. Θεραπευτικές Επιλογές.

27. ΤΟ ΒΙΩΜΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ276

28. Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ.....279

Ο πρωταρχικός πόνος. Η τελειολογία του πόνου. Βιολογία του άλγους. Φαινομενολογία του πόνου. Χρόνιος πόνος. Ψυχογενής πόνος. Ψυχογενής επιδείνωση οργανικού πόνου. Πόνος και προσωπικότητα. Ο πόνος ως κοινωνικό φαινόμενο. Παράγοντες που επιδρούν στο άλγος. Η φιλοσοφία του πόνου.

29. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗΣ ΣΤΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ284

Επιπτώσεις από την κατάθλιψη. Επιπτώσεις από την επιθετικότητα. Επιπτώσεις από την ψυχοκαταπόνηση. Επιπτώσεις από το άγχος. Επιπτώσεις από τις ψυχώσεις.

30. ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΝΟΣΟ286

Το χρόνιο νόσημα. Αντίδραση και προσαρμογή στη σωματική νόσο. Αναπηρίες. Ψυχιατρικά προβλήματα στους ηλικιωμένους που πάσχουν από σωματικές παθήσεις. Στρατηγικές αντιμετώπισης της χρονίας νόσου, Πρόγραμμα αποκατάστασης, Ομάδα στήριξης.

31. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΝΟΣΟΥΣ.....292

Κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες. Εργασία και επαγγελματική δραστηριότητα. Ελεύθερος χρόνος και ψυχαγωγία.

32. ΟΡΜΟΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ.....298

Υπερθυρεοειδισμός. Υποθυρεοειδισμός. Σακχαρώδης διαβήτης. Υπογλυκαιμία. Νόσος Cushing. Συγγενής επινεφριδιακή υπερπλασία. Νόσος Addison. Υποπλασία της υπόφυσης. Σύνδρομο υπομελατονιναιμίας.

33. ΝΕΥΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ.....301

Νόσος Parkinson. Επιληψία. Σκλήρυνση κατά πλάκας. Εγκεφαλικά επεισόδια. Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις. Μεταδιασεισικό σύνδρομο. Εγκεφαλική ανοξαιμία. Μετεγκεφαλιτιδικό σύνδρομο. Όγκοι εγκεφάλου. Κεφαλαλγία. Ημικρανία.

34. ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ.....305

Μη ειδικά προκάρδια άλγη. Πρόπτωση μιτροειδούς. Αθηροσκληρώση. Ισχαιμική καρδιοπάθεια. Έμφραγμα του μυοκαρδίου. Αρτηριακή υπόταση. Αρτηριακή υπέρταση.

35. ΠΕΠΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	307
Λειτουργικές διαταραχές του εντέρου. Σπασμός οισοφάγου. Ψυχογενείς έμετοι. Σύνδρομο ευερέθιστου εντέρου. Δυσπεψία. Ψυχογενές σύνδρομο διάρροιας-αερίων. Κοιλιακά άλγη. Δυσκοιλιότητα. Παροδική πρωκταλγία. Κνησμός του πρωκτού. Οργανικές παθήσεις του εντέρου, Έλκος στομάχου και δωδεκαδακτύλου, Σύνδρομο φλεγμονώδους εντέρου, Ελκώδης κολίτιδα. Ηπατικές παθήσεις.	
36. ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	312
Ψυχογενείς Δερματολογικές διαταραχές, Ψυχογενές ερύθημα, Κνίδωση. Ψυχογενής κνησμός. Δερμογραφισμός. Παθομμία ή Dermatitis artefacta. Ψυχογενής γλωσσοδυνία. Δερματολογική μη νόσος. Ψευδαισθήση δύσσομου ιδρώτα. Σύνδρομο ψυχογενούς πορφύρας. Παραληρητική παρασίτωση. Ψυχογενείς διαταραχές δερματικής αισθητικότητας. Τριχοτιλλομανία. Ψωριασικά συμπτώματα. Αλωπεκία. Ψυχογενές άλγος του αιδοίου.	
37. ΝΟΣΟΙ ΤΟΥ ΑΝΟΣΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	316
Συστηματικός Ερυθηματώδης ήλικος. Ρευματοειδής αρθρίτιδα. Σύνδρομο Sjögren. Σκληρό-δεσμα. Ιδιοπαθής Περιβαλλοντική δυσανεξία.	
38. ΛΟΙΜΩΔΗ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	319
Η στάση της κοινότητας απέναντι στους πάσχοντες. Πανώλη. Ευλογιά. Χολέρα. Ελονοσία. Λύσσα. Λέπρα. Σύφιλη. Φυματίωση. Σύνδρομο επίκτητης ανοσοανεπάρκειας (AIDS).	
39. ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	326
Βρογχικό άσθμα. Εμφύσημα. Χρόνια βρογχίτιδα. Χρόνια αποφρακτική αναπνευστική νόσος.	
40. ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	328
Προεμμηνορρυσιακό σύνδρομο. Ψυχογενής δυσμηνόρροια. Ψυχογενής αμηνόρροια. Ψυχογενής στειρότητα. Εγκυμοσύνη. Τοκετός, Λοχεία. Εμβρυοκτονία. Ψυχιατρικές επιπτώσεις από διακοπή κυήσεως. Εμμηνόπαυση. Υπογονιμότητα.	
41. ΟΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	340
Νεφρική ανεπάρκεια. Ουροδόχος κύστη. Συχνουρία. Ακράτεια ούρων. Ψυχογενής σπαστική κύστη. Επώδυνο κυστικό σύνδρομο. Ψυχογενής κατακράτηση ούρων. Νυχτερινή ενούρηση.	
42. ΚΑΡΚΙΝΟΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	342
Ο ασθενής που πάσχει από καρκίνο. Όταν νοσεί σύζυγος, Όταν νοσεί γονέας, Όταν νοσεί το παιδί.	
43. ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ	344
Ο χειρουργικός ασθενής. Προεγχειρητική περίοδος. Κατά τη διάρκεια της χειρουργικής επέμβασης. Μετεγχειρητική περίοδος. Ειδικά μετεγχειρητικά ψυχιατρικά προβλήματα. Μαστεκτομή. Υστερεκτομή. Κοιλοστομία. Ειλεοστομία. Χειρουργική καρδιάς. Ακρωτηριασμός μέλους. Νόσος του Sudeck. Μεταμόσχευση οργάνων. Καλλιπιστική χειρουργική.	
44. Ο ΘΝΗΣΚΩΝ ΑΣΘΕΝΗΣ, ΑΠΟ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΣΚΟΠΙΑ	351
Παρηγορητική, ανακουφιστική φροντίδα. Η έννοια του θανάτου.	
45. ΣΧΕΣΗ ΙΑΤΡΟΥ-ΑΣΘΕΝΟΥΣ	354
Σχέση ιατρού με τους οικείους του ασθενούς, Ενημέρωση ασθενούς, Ανακοίνωση αλήθειας, Εικονικό φάρμακο και εικονική θεραπεία. Τα δικαιώματα των ασθενών. Αυτονομία του ασθενούς. Ευθανασία.	
46. Η ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ Ο ΙΑΤΡΟΣ	369
Ιατρογενής νοσηρότητα. Ιατρικά σφάλματα. Ιατρική και βασανιστήρια. Σχέσεις μεταξύ ιατρών. Νοσηρότητα ιατρών.	
47. ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΙΑΤΡΙΚΕΣ	375
Αρχαίες ή παραδοσιακές Ιατρικές. Κινεζική Ιατρική. Βελονισμός. Αγιουρβέδα. Γιουνάνι Ιατρική. Ομοιοπαθητική Ιατρική. Ολιστική Ιατρική.	

III. ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

- 48. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ**.....387
 Ψυχιατρική. Η έννοια της νόσου και η έννοια της ψυχικής νόσου. Κοινωνική, Κλινική, Υποκειμενική. Η νόσος ως βλάβη. Στατιστική διάσταση της ομαλότητας και της ψυχοπαθολογίας. Η άποψη της βιοβιολογικής μειονεκτικότητας. Η έννοια του «θεραπευτικού ενδιαφέροντος». Μοντέλα ερμηνείας υγείας και νόσου. Βιοϊατρικό μοντέλο. Βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο.
- 49. ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ**.....398
 Η έννοια της ταξινόμησης. Σύγχρονες ταξινομήσεις των ψυχιατρικών διαταραχών. Διεθνής Κωδικοποίηση Νοσημάτων (ICD). Διαγνωστικό και Στατιστικό Εγχειρίδιο (DSM).
- 50. ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΓΝΩΣΗ**405
 Παράγοντες που επηρεάζουν την αξιοπιστία της ψυχιατρικής διάγνωσης. Βαθμός εναισθησίας. Η έννοια της συννοσηρότητας. Η ψυχιατρική διαγνωστική συνέντευξη. Λήψη και καταγραφή ψυχιατρικού ιστορικού. Οικογενειακό ιστορικό, Ατομικό ιστορικό, Ιατρικό ιστορικό, Στρεσογόνα γεγονότα, Ιστορικό ψυχιατρικών διαταραχών, Προνοσηρή προσωπικότητα. Ιστορία της νόσου.
- 51. ΣΗΜΕΙΑ, ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ** 414
 Σημεία. Συμπτώματα. Σύνδρομα. Η σχέση μεταξύ συμπτωμάτων, η ιεράρχησή τους, **Συνείδηση**: Σύγχυση. Λυκοφωτική κατάσταση. Εμβροντησία. Ξεπερασμένο κώμα. Κώμα. **Αντίληψη**: Μετεϊκίσματα. Διαταραχές αντίληψης χρωμάτων. Πλάνες αντίληψης. Ψυχογενείς διαταραχές όρασης. Ψυχογενείς διαταραχές ακοής. Ψυχογενείς διαταραχές δερματικής αισθητικότητας. Ψυχογενείς διαταραχές όσφρησης. Παραισθήσεις, Ψευδαισθήσεις. Αλλοιοπροσωπία. Αποπραγματοποίηση. Αυτοσκοπικά φαινόμενα. Παραληρητικές ψευδοαναγνωρίσεις. **Προσοχή**: Υπερπροσεξία. Υποπροσεξία. Ελαττωματική προσοχή. **Μνήμη**: Αμνησίες, Παραμνησίες. Εκμνησία. **Σκέψη**: Διαταραχές δομής της σκέψης (αφασίες, αγραμματισμός, αλεξία, αναριθμησία, ιδεοφυγή, ιδεόρροια, βραδύτητα σκέψης, ανακοπή της σκέψης, νεολογισμός, υπερπεριεκτική σκέψη, ασυναρτησία, περιστασιακότητα). Διαταραχές περιεχομένου της σκέψης (παραληρητικές ιδέες, ανεπαρκής αφηρημένη σκέψη). Αυτιστική σκέψη. Ιδεοληψίες. **Ομιλία**: Διαταραχές της άρθρωσης. Διαταραχές στην έκφραση της ομιλίας. Αντιληπτικές διαταραχές της ομιλίας. Τραυλισμός (Βατταρισμός). Αλαλία. Ταχυλαλία. Αφωνία και δυσφωνία. Ενεότητα ή εμβροντησία. Απροσωδίες ή Δυσπροσωδίες. Παλιλαλία. Παλιλλογία. Λεκτική εμμονή. Λογόρροια. Ηχολαλία. Λογοκλονία. Ομιλιακά τικ. Γλωσσολαλία. **Ψυχοκινητικότητα**: Καθολικοί σπασμοί. Περιφερικές μυϊκές συσπάσεις. Παραλύσεις. Διαταραχές συντονισμού κινήσεων. Ψυχοκινητική διέγερση. Ψυχοκινητική επιβράδυνση. Ιδιοτροπισμοί. Στερεοτυπίες. Απραξίες. **Βούληση**: Υποβολιμότητα. Αβουλησία. Αμφιβουλησία. Βραδυψυχισμός. Απάθεια. Καταναγκαστικές διαταραχές. Διαταραχές ελέγχου παρορμήσεων. Παραπωματική συμπεριφορά. **Συναίσθημα**: Συναίσθηματική ευαισθησία. Συναίσθηματική υπαισθησία. Συναίσθηματική ευμεταβλητότητα. Συναίσθηματική απροσφορότητα. Αλεξιθυμία. Αμφιθυμία. Κυκλοθυμία. Ευφορία.
- 52. ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**.....439
 Αναπτυξιακές διαταραχές σίτισης. Αναπτυξιακές διαταραχές της κινητικής λειτουργίας. Αναπτυξιακές διαταραχές ομιλίας. Αναπτυξιακές διαταραχές μάθησης. Αναπτυξιακές διαταραχές σχολικών ικανοτήτων. Αναπτυξιακές διαταραχές συναισθήματος. Αναπτυξιακή διαταραχή διαγωγής, Ψευδοβλογία, Κλοπή. Ενούρηση. Εκκόπριση. Διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές, Αυτισμός, Διαταραχή Asperger, Σύνδρομο Rett. Αδελφική ζηλοτυπία. Αντιδραστική διαταραχή προσκόλλησης.

53. ΝΟΗΤΙΚΕΣ ΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ	448
Ελαφρά νοητική υστέρηση. Μέτρια νοητική υστέρηση. Σοβαρή νοητική υστέρηση. Βαριά νοητική υστέρηση. Νοητικές υστερήσεις οφειλόμενες σε μεταβολικά νοσήματα (Φαινυλκετονουρία. Γαλακτοζαμία. Λυσοσωμικές θησαυρωματώσεις. Νόσος Gaucher. Αμαυρωτική ιδιοτεία. Μεταχρωματική λευκοδυστροφία. Νόσος του Wilson. Κρετινισμός). Νοητικές υστερήσεις οφειλόμενες σε χρωμοσωμικές διαταραχές (Σύνδρομο Down. Σύνδρομο εύθραυστου Χ χρωμοσώματος. Τρισωμία 13. Σύνδρομο Klinefelter. Σύνδρομο Turner. Σύνδρομο Brachman-de-Lange. Σύνδρομο Williams. Σύνδρομο Angelman. Σύνδρομο Marinesco-Sjögren).	
54. ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ	454
Παρανοειδής προσωπικότητα. Σχιζοειδής, Σχιζοτυπική. Ψυχοπαθητική. Ιστορική ή θεατρική. Καταναγκαστική. Παρορμητική. Ναρκισσιστική. Αγχώδης (αποφευκτική). Εξαρτητική. Καταθλιπτική. Πτωχευμένη. Οριακή. Ατυχηματοθηρική. Σαδιστική. Μαζοχιστική. Παθητικοεπιθετική. Οργανική. Διαταραχή προσωπικότητας μετά από ψυχιατρική νόσο.	
55. ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑΣ	466
Περισυνουσιακές διαταραχές. Έλλειψη σεξουαλικής επιθυμίας. Αποδιώξη της libido. Ανηδονία. Δυσλειτουργία της στύσης. Πρώιμη εκσπερμάτωση. Καθυστέρηση της εκσπερμάτωσης. Πριαπισμός. Διαταραχή της διέγερσης στις γυναίκες. Αποστροφή προς τη συνουσία. Ανоргаσμία. Δυσπαρέυνεια. Κοιλιακός σπασμός ή κοιλιοσπασμος. Εκτροπές της σεξουαλικότητας. Διαταραχές ταυτότητας του φύλου και επιλογής αντικειμένου. Διαταραχή της σεξουαλικής ωρίμανσης. Μερικός ψευδο-ερμαφροδιτισμός. Σύνδρομο μη ευαισθησίας στα ανδρογόνα. Διαφυλική διαταραχή ή Τρανσεξουαλισμός. Αλληλοφυλενδυσία, ή παρενδυσία, ή εονισμός. Διαταραχές επιλογής αντικειμένου. Ομοφυλοφιλία. Σεξουαλικές διαστροφές. Σεξουαλική κακοποίηση. Σεξουαλική παρενόχληση. Βιασμός. Παιδεραστία ή παιδοφιλία. Αιμομιξία. Φετιχισμός. Ηδονοβλεψία. Επιδειξιμανία. Αηθοπαγνεία ή σαδομαζοχισμός. Κτηνοβασία. Ουροπαγνεία και Κοπροπαγνεία. Εραψιομανία. Κλυσματοφιλία. Νεκροφιλία. Τηλεφωνική βωμολοχία.	
56. ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	485
Αιτιοπαθογένεια της παθολογικής επιθετικότητας. Επιθετικότητα και σωματικές παθήσεις. Επιθετικότητα και ψυχοπαθολογία. Σύνδρομο επεισοδιακής διαταραχής ελέγχου της επιθετικότητας. Διαλείπουσα εκρηκτική διαταραχή. Ανθρωποκτονία. Γονεοκτονία. Εμβρυοκτονία, Βρεφοκτονία, Παιδοκτονία. Απόπειρα αυτοκτονίας και Αυτοκτονία. Αυτοτραυματισμός. Αυτοακρωτηριασμός. Τρομοκρατία. Βασανιστήριο. Εγκληματική συμπεριφορά. Θεραπεία της βίαιης συμπεριφοράς.	
57. ΝΕΥΡΩΣΕΙΣ	502
58. ΑΓΧΩΔΕΙΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ	504
Γενικευμένη αγχώδης διαταραχή. Διαταραχή πανικού ή επεισοδιακό παροξυσμικό άγχος. Αγχοκαταθλιπτική διαταραχή.	
59. ΦΟΒΙΕΣ Ή ΦΟΒΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ	513
Αγοραφοβία. Κοινωνική φοβία. Ζωοφοβίες. Ειδικές φοβίες. Φοβία θέασης αίματος και σωματικού τραύματος.	
60. ΚΑΤΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ	517
Ιδιοψυχαναγκαστική διαταραχή. Τριχοτιλλομανία. Παιγνιομανία ή Παθολογικό τζογάρισμα. Ψυχαναγκαστικό ψώνισμα. Ψυχαναγκαστική αναζήτηση συνουσίας. Κλεπτομανία. Καταναγκαστική πυρομανία.	

- 61. ΥΣΤΕΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ**527
 Διαταραχές μετατρεπτικού τύπου (Αισθητικότητα, Κινητικότητα, Υστερικά συμπτώματα που υποδηλώνουν σωματική νόσο, Υστερικά συμπτώματα σε έδαφος σωματικής νόσου). Διεκδίκηση αποζημίωσης. Επαγγελματική νεύρωση. Σπασμός των γραφών. Διαταραχές ψυχοσυνδεδετικού τύπου (Αποσυνδεδετική αμνησία, Φυγές και πλανήσεις, Πολλαπλή προσωπικότητα, Λυκοφωτική κατάσταση, Σύνδρομο Ganser, Εκστασιακές καταστάσεις, Υπνοβασία). Αλλοιοπροσωπία και Αποπραματοποίηση.
- 62. ΣΩΜΑΤΟΜΟΡΦΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ**538
 Υποχονδρίαση ή Υποχονδριακή διαταραχή. Διαταραχή σωματοποίησης. Διαταραχή Briquet. Σύνδρομο χρόνιας κόπωσης.
- 63. ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΕΣ Ή ΠΡΟΚΛΗΤΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ**543
 Αυτοπροκαλούμενη νόσος. Έμμεση πρόκληση βλάβης. Σύνδρομο Münhausen ή σκηνοθετημένη νόσος. Αυτοτραυματισμός.
- 64. ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΟΥ ΥΠΝΟΥ**545
 Δυσύπνιες. Αϋπνία, Υπνηλία, Υπερυπνία, Нарκοληψία (σύνδρομο Gelineau), Αναστροφή του ύπνου ή διαταραχή του κύκλου ύπνου-εγρήγορης, Σύνδρομο διαμεσημβρινών πτήσεων (Jet lag). Παραϋπνίες. Υπνοβασία. Υπνικός ή Νυχτερινός τρόμος, Εφιάλτες. Σύνδρομο άπνοιας κατά τον ύπνο. Σύνδρομο Kleine-Levin. Σύνδρομο ανήσυχων ποδών. Νυχτερινή ενούρηση. Υπνική παράλυση.
- 65. ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΛΗΨΗΣ ΤΡΟΦΗΣ**551
 Πείνα. Δίψα, Διαταραχές στη λήψη τροφής. Πολυδιψία. Βρώση μη τροφικών ουσιών (πίκα). Νηστεία. Παχυσαρκία. Ψυχογενής ανορεξία. Ψυχογενής βουλιμία. Αδηφαγική διαταραχή. ή διαταραχή επεισοδιακής υπερφαγίας. Υπερφαγία συνδυαζόμενη με άλλες ψυχικές διαταραχές. Αιτιοπαθογένεια των διαταραχών λήψης τροφής. Θεραπευτικές προσεγγίσεις των διαταραχών λήψης τροφής.
- 66. ΨΥΧΟΤΡΑΥΜΑΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ.**
ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΚΑΤΑΠΟΝΗΣΗ (στρες)560
 Ψυχοκατάπνωση (στρες). Στρεσογόνοι παράγοντες ή στρέσορες. Γενικό σύνδρομο προσαρμογής. Βιολογικό υπόστρωμα της ψυχοκατάπνωσης. Η έννοια του ψυχικού τραύματος. Τα γεγονότα της ζωής ως στρεσογόνοι παράγοντες. Μαζικοί στρέσορες. Παράγοντες που ισχυροποιούν τους στρέσορες. Αντίδραση στους στρέσορες. Μέθοδοι διερεύνησης. Ερμηνευτικές προτάσεις. Διαταραχές σχετιζόμενες με ψυχοκατάπνωση. Οξεία αντίδραση στο στρες. Ψυχοτραυματική διαταραχή. Αγχώδης δυσπροσαρμοστική διαταραχή ή Αντίδραση προσαρμογής. Πένθος. Διαταραχή της προσωπικότητας μετά από ισχυρή ψυχοκατάπνωση.
- 67. ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ**577
 Καταθλίψεις. Ενδογενής κατάθλιψη ή Ψυχωσική μελαγχολία. Νευρωσική κατάθλιψη. Αντιδραστική (ή δευτερογενής) κατάθλιψη. Κατάθλιψη κατά τη σωματική νόσο ή αναπηρία. Κατάθλιψη προκαλούμενη από οργανικές διαταραχές. Κατάθλιψη στη σχιζοφρένεια και μετασχιζοφρενική κατάθλιψη. Άτυπη ή συγκεκαλυμμένη κατάθλιψη. Λοχειακή κατάθλιψη. Εποχιακή κατάθλιψη. Μεικτή κατάθλιψη. Ευφορικά σύνδρομα, Υπομανία, Μανία, Λοχειακή μανία. Διπολικές καταστάσεις, Κυκλοθυμία. Διπολική συναισθηματική διαταραχή ή Μανιοκαταθλιπτική ψύχωση.
- 68. ΨΥΧΟΔΡΑΣΤΙΚΕΣ ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ**598
 Εξάρτηση. Δίκτυο διακίνησης εξαρτησιογόνων ουσιών. Οικονομικές επιπτώσεις από τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών. Η στάση της κοινωνίας. Η πολιτική της κρατικής καταστολής και οι συνέπειές της. Η άποψη της αποποινικοποίησης ή νομιμοποίησης. Αιτιοπαθογένεια. Επιδημιολογία. Πρόληψη. Διάγνωση. Συννοσηρότητα. Θεραπεία. Οιοπνευματώδη. Βενζοδιαζεπίνες. Κάνναβη. Οπιοειδή. Παραισθησιογόνα ή ψευδαισθησιογόνα. Διαλυτικές ουσίες. Αμφεταμίνες. Κοκαΐνη. Καφεΐνη. Νικοτίνη. Βαρβιτουρικά. Αντιπαρκινσονικά φάρμακα.

69. ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΨΥΧΟΣΥΝΔΡΟΜΑ	626
Οξεία οργανικά ψυχοσύνδρομα. Συγχυτικό επεισόδιο. Συγχυτικός ονειρισμός. Συγχυτική εμβροντησία. Ντελίριο. Τρομώδες ντελίριο. Χρόνια οργανικά ψυχοσύνδρομα. Σύνδρομο Korsakoff. Άνοιες. Φλοιδώδεις άνοιες, Υποφλοιδώδεις άνοιες, Άνοια τύπου Alzheimer. Άνοια τύπου σωματίων Lewy. Αγγειακή ή πολυεμφρακτική ή αρτηριοσκληρυντική άνοια. Ήπια διαταραχή των γνωσιακών λειτουργιών. Γεροντική άνοια. Νόσος του Pick ή μετωποκροταφική άνοια. Άνοια στη νόσο Huntington. Άνοια στη νόσο Parkinson. Άνοια κατά την ιογενή ανοσοανεπάρκεια. Σπογγοειδείς εγκεφαλοπάθειες. Νόσος Creutzfeldt Jacob. Νόσος kuru. Νόσος Gerstman Straussler Scheinker. Θανατηφόρος οικογενής αϋπνία. Άλλες οργανικές εγκεφαλικές διαταραχές. Οργανικές συναισθηματικές διαταραχές. Οργανική κατάθλιψη. Μεταδιασεισικό σύνδρομο. Εγκεφαλοπάθεια Hashimoto. Οργανική κατατονική διαταραχή. Οργανική σχιζοφρενικόμορφη διαταραχή. Οργανική αγχώδης διαταραχή. Οργανική διαταραχή της προσωπικότητας. Οργανική ψυχοαποσυνδετική διαταραχή. Μετεγκεφαλιτιδικό σύνδρομο.	
70. ΣΧΙΖΟΦΡΕΝΕΙΑ	641
Επιδημιολογία. Αιτιοπαθογένεια (Γενετικές υποθέσεις, Νευροαναπτυξιακές υποθέσεις, Βιοχημικές υποθέσεις, Ο ρόλος της οικογένειας, Κοινωνιογενείς θεωρίες, Ψυχαναλυτικές απόψεις, Προνοσηρή προσωπικότητα, Ψυχοτραυματικά γεγονότα), Κλινική εικόνα και Διάγνωση. Κλινικές μορφές (Παρανοειδής, Ηβηφρενική, Κατατονική, Αδιαφοροποίητη ή άτυπη, Υπολειμματική, Απλή, Οξύ σχιζοφρενικό επεισόδιο, Ψευδοψυχοπαθητική μορφή, Ψευδονευρωσική μορφή), Συννοσηρότητα σχιζοφρένειας, Πορεία και πρόγνωση, Νοσηρότητα και θνησιμότητα στα παιδιά ψυχασικών γονέων, Θεραπευτικοί στόχοι στην αντιμετώπιση της σχιζοφρένειας (Οξεία φάση, Φάση σταθεροποίησης, Σταθερή φάση, Σχιζοφρένεια ανθεκτική στη θεραπεία, Εκπαίδευση της οικογένειας, Ψυχοθεραπεία, Συμμόρφωση στη θεραπεία, Κοινωνική επανένταξη και επαγγελματική αποκατάσταση).	
71. ΑΛΛΕΣ ΨΥΧΩΣΕΙΣ	660
Οξύ ψυχωσικό επεισόδιο μετά από ψυχοκαταπόνηση, Υστερική ψύχωση, Χασισική ψύχωση, Αλκοολικές ψυχώσεις, Φαρμακευτικές ψυχώσεις, Σχιζοσυναισθηματική ψύχωση, Λοχειακή ψύχωση, Επιληπτικές ψυχώσεις, Οξεία παροδική ψυχωσική συνδρομή, Επακτή ή Συμβιωτική ψύχωση, Παραληρηματικές ψευδοαναγνώσεις, Σύνδρομο Cotard, Παραληρηματική ή Ψυχωσική υποχονδρίαση, Όψιμη παραφρένεια, Χρονίζουσα παραληρηματική διαταραχή, Έρωτομανία ή σύνδρομο De Clerambault, Σύνδρομο Charles Bonnet.	
72. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΑ ΣΥΝΔΡΟΜΑ	670
Αμόκ, Κόρο, Λάταχ, Ταϊτζίν Κυοφούσο, Ντατ.	
73. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ	673
74. ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ	679
75. ΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ	681
Ηλεκτροσπασμοθεραπεία, Ψυχοχειρουργική, Φωτοθεραπεία, Στέρηση ύπνου, Εν τω βάθει εγκεφαλική διέγερση, Διέγερση του πνευμονογαστρικού, Διακρανιακή μαγνητική διέγερση.	
76. ΨΥΧΟΔΡΑΣΤΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ	688
Παράγοντες που πρέπει να εκτιμώνται κατά την επιλογή ενός ψυχοφαρμάκου, Φαρμακοκινητική (Επίπεδα φαρμάκου στο πλάσμα, Απορρόφηση, Κατανομή στο σώμα, Μεταβολισμός και απέκκριση), Συμμόρφωση στη θεραπεία, Η χρήση ψυχοτρόπων φαρμάκων σε παιδιά και εφήβους, Δείκτης θανάσιμης τοξικότητας, Φαρμακευτικές εταιρείες, Φάρμακα και εγκυμοσύνη, Αλληλεπιδράσεις φαρμάκων, Επαρκής δοσολογία, Ασφάλεια και Παρενέργειες, Τρόποι χορήγησης, Συμμόρφωση στη θεραπεία, Η χρήση ψυχοτρόπων φαρμάκων σε παιδιά και εφήβους, Η χρήση ψυχοτρόπων φαρμάκων σε ηλικιωμένους.	

77. ΑΓΧΟΛΥΤΙΚΑ ΚΑΙ ΥΠΝΑΓΩΓΑ	698
78. ΑΝΤΙΚΑΤΑΘΛΙΠΤΙΚΑ	704
79. ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΤΟΥ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ	714
80. ΝΕΥΡΟΛΗΠΤΙΚΑ Ή ΑΝΤΨΥΧΩΣΙΚΑ	718
81. ΑΝΤΪΠΑΡΚΙΝΣΟΝΙΚΑ	734
82. ΝΟΟΤΡΟΠΑ	736
83. ΔΙΕΓΕΡΤΙΚΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (ΨΥΧΟΔΙΕΓΕΡΤΙΚΑ)	739
84. ΑΝΤΙΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΑ	741
85. ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΕΣ	743
Θεραπευτικοί παράγοντες. Χαρακτηριστικά του ψυχοθεραπευτή. Επιλογή των ασθενών. Αποτελεσματικότητα της ψυχοθεραπείας. Παρενέργειες της ψυχοθεραπείας. Αντίλογος στην ψυχοθεραπεία. Τεχνολογική επανάσταση και ψυχοθεραπεία.	
86. ΨΥΧΟΔΥΝΑΜΙΚΕΣ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΕΣ	748
Ψυχαναλυτική. Αντλριανή. Υπαρξιακή. Υποστηρικτική. Βραχεία. Διαπροσωπική. Πελατοκεντρική. Αναλυτική νευροφυτοθεραπεία. Ατομική του C. Jung. Κονστρουκτιβιστική.	
87. ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΙΑΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ	754
Συστηματική απευαισθητοποίηση. Θεραπεία αποστροφής. Συντελεστική εξάρτηση. Token economy. Negative practice. Ειδικές τεχνικές. Γνωσιακή. Γνωσιακή συμπεριφορική. Γνωσιακή αναλυτική.	
88. ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ	758
Η θεραπευτική ομάδα. Βασικά χαρακτηριστικά των ώριμων ομάδων. Αναλυτική ομαδική ψυχοθεραπεία. Θεραπεία Gestalt. Θεραπευτική κοινότητα. Ψυχοδραμα. Θεραπείες οικογένειας. Κυβερνητικό μοντέλο. Συστημικό μοντέλο. Δομικό μοντέλο. Ψυχοδυναμικό μοντέλο. Επικοινωνιακό μοντέλο. Μπηχαβιοριστικό μοντέλο.	
89. ΑΛΛΕΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ	765
Τεχνικές χαλάρωσης. Αυτογενής εξάσκηση. Προοδευτική χαλάρωση κατά Jacobson. Έλεγχος της αναπνευστικής λειτουργίας. Γιόγκα. Υπερβατικός διαλογισμός. Βιοανάδραση. Ομάδες αυτοβοήθειας. Σωματική άσκηση.	
90. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ	768
Το στίγμα. Ιδρυματισμός. Αποϊδρυματισμός. Περιεχόμενο και πρακτική της κοινωνικής ψυχιατρικής. Ψυχιατρική μεταρρύθμιση στην Ελλάδα	
91. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ	777
Συστήματα περίθαλψης. Πρωτοβάθμια φροντίδα. Κέντρο ψυχικής υγείας. Ψυχιατρική κλινική στο γενικό νοσοκομείο. Συμβουλευτική-Διασυνδετική ψυχιατρική. Κέντρο ημέρας. Ψυχιατρείο. Ξενώνες και οικοτροφεία. Προστατευόμενα διαμερίσματα. Μονάδες επαγγελματικής εκπαίδευσης και αποκατάστασης. Συνέχιση της φροντίδας.	
92. ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΠΡΟΛΗΨΗ	793
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	797